

CaSA Project

Education Forum Co-funded by the Tempus
program of the European Union

Vodič za korišćenje Nacionalnog repozitorijuma poljoprivrednog obrazovanja (NaRA)

Danijela Šćepanović

Miloš Bajčetić

Darko Stefanović

Beograd, 2016

Izdavač: Obrzovni forum i Poljoprivredni fakultet u Beogradu

Štampa: Rebox, Beograd

CIP - Katalogizacija u publikaciji

Narodna biblioteka Srbije, Beograd

37.018.43:004.9

63(497.11)

ШЋЕПАНОВИЋ, Данијела, 1972-

Vodič za korišćenje Nacionalnog repozitorijuma poljoprivrednog obrazovanja (NaRA) / Danijela Šćeranović, Miloš Bajčetić, Darko Stefanović.
- Beograd : Obrazovni forum, 2016 (Novi Beograd : Rebox). - 23 str. :
tabele ; 21 cm. - (Serija CaSa bukleti ; 4)

"Izdavanje serije 'CaSa bukleti' omogućio je projekat 'Building capacity of Serbian Agricultural Education to link with Society (CaSA)'... "--> prelim.
str. - Na vrhu nasl.: CaSA Project, Education Forum, Co - Funded by the
Tempus Programme of the European Union. - Tiraž 300. - Napomene i
bibliografske reference uz tekst.

ISBN 978-86-911211-5-0

1. Bajčetić, Miloš, 1962- [аутор] 2. Стефановић, Дарко, 1972- [аутор]

а) Учење за даљину б) Пољопривреда - Србија

COBISS.SR-ID 227202828

Izdavanje serije „CaSA bukleti“ omogućio je projekat „Building capacity of Serbian Agricultural Education to link with Society, CaSA (Izgradnja kapaciteta srpskog obrazovanja u oblasti poljoprivrede radi povezivanja sa društvom), No.544072-TEMPUS-1-2013-1-RS-TEMPUS-SMHES (2013 – 4604 / 001 – 001), čiji je nosilac Poljoprivredni fakultet u Beogradu.

Uvod	4
1. Otvoreno obrazovanje	4
2. Otvoreni obrazovni resursi	5
3. Onlajn obrazovanje	6
4. NaRA repozitorijum	8
4.1. Osnovne funkcionalnosti softverskih rešenja koja se nalaze u pozadini NaRA repozitorijuma	9
4.2 Organizacija NaRA repozitorijuma	10
4.3. Pretraživanje NaRA repozitorijuma	12
5. Vodič kroz NaRA-u za pojedine korisnike	14
5.1. Univerzitetski nastavnik (saradnik)/istraživač	14
5.2. Nastavnik u srednjoj stručnoj školi	15
5.3. Poljoprivredni savetodavac (savetodavac PSSS)	17
5.4. Ostali korisnici	17
6. Apendiks	20
6.1 .Uputstvo za otvaranje naloga na NaRa repozitorijumu	20
6.1. Korisnički profil i pretplata na sadržaje	21
6.3. RSS izvori informacija	22

Uvod

Nacionalni repozitorijum poljoprivrednog obrazovanja (NaRA) je otvoreni obrazovni resurs nastao u okviru projekta Izgradnja kapaciteta srpskog obrazovanja u oblasti poljoprivrede radi povezivanja sa društvom (akronim: CaSA - *Building Capacity of Serbian Agricultural Education to Link with Society* - 544072-TEMPUS-1-2013-1-RS-TEMPUS -SMHES (2013 – 4604 / 001 - 001)). Na repozitorijumu NaRA nalaze se sadržaji koji su prethodno prošli stručnu procenu, i koje uređuju i dopunjuju zaposleni u ustanovama visokog obrazovanja i drugim partnerskim organizacijama, učesnicima CaSA projekta: Univerzitet u Beogradu Poljoprivredni fakultet, Univerzitet u Novom Sadu Poljoprivredni fakultet, Univerzitet u Kragujevcu Agronomski fakultet, Državni Univerzitet u Novom Pazaru, Univerzitet EDUKONS, Fakultet za ekološku poljoprivredu, Udruženje srednjih škola područja rada poljoprivrede, proizvodnje i prerade hrane, Institut za primenu nauke u poljoprivredi, Obrazovni forum i „Balkan Security Network”. NaRA je, istovremeno, pokazatelj da u našoj stručnoj javnosti postoji spremnost da se odgovori na savremene trendove otvaranja obrazovanja i uspostavljanja kvalitetnih otvorenih obrazovnih resursa kao i otvorene obrazovne prakse.

U trenutku publikovanja ovog Vodiča u NaRA repozitorijumu nalazi se više od 2500 jedinica digitalizovanog materijala, pretežno tekstualne prirode, koji su dostupni svim potencijalnim korisnicima. NaRA je rezultat prepoznavanja potrebe za otvaranjem obrazovanja i razvojem onlajn obrazovanja u skladu sa trenutnim kapacitetima i potrebama poljoprivrednog obrazovanja.

Sadržaj portala NaRA uređuje Savetodavni odbor - kolegijalno telo koje je zaduženo za implementaciju, analiziranje, prava intelektualne svojine, dostupnost sadržaja, monitoring i evaluaciju aktivnosti u okviru razvoja ovog repozitorijuma.

1. Otvoreno obrazovanje

Otvaranje obrazovanja je princip koji menja konotaciju u zavisnosti od oblasti na koju se odnosi. Stepen otvorenosti obrazovnih ustanova ili sistema obrazovanja možemo procenjivati u odnosu na upisnu politiku, način upravljanja, strategiju uvećanja broja polaznika,

mogućnost izbora programa, odgovornost studenata za obrazovni proces, dostupnost obrazovnih usluga i resursa, itd. U savremenom, digitalnom dobu, otvaranje obrazovanja reflektuje se kroz prilike da se putem informaciono komunikacionih tehnologija (IKT) stiču veštine i znanja kroz različite oblike formalnog i neformalnog obrazovanja. Otvaranje obrazovnog procesa putem IKT-a odnosi se na različite oblike organizovanog onlajn obrazovanja (pojedinačni onlajn kursevi, kompletni onlajn studijski programi, masovni onlajn otvoreni kursevi, onlajn obrazovne igre, vebinari itd), pristupanje otvorenim obrazovnim resursima i dr. Ono je bazirano na težnji da se postigne viši nivo kvaliteta i efikasnosti obrazovnog procesa. Neke od prepreka koje su prepoznate u tom procesu jesu otpor obrazovnih ustanova da se otvore prema mogućnostima koje IKT pruža kao i osiguranje kvaliteta postojećih onlajn obrazovnih ponuda. Ipak, primetan je trend povećanog interesovanja pa i ulaganja u ovu oblast za koju se smatra da poseduje veliki potencijal za povećanje dostupnosti i kvaliteta obrazovanja uopšte.

2. Otvoreni obrazovni resursi

Obrazovni resursi koji su besplatno dostupni nastavnicima, studentima i drugim korisnicima i koji podrazumevaju upotrebu, modifikaciju, promenu namene kao i neograničeno korišćenje resursa oblikovanih kroz razne digitalne medije mogu se nazivati otvorenim. Otvoreni obrazovni resursi (OOR) su blisko povezani sa **objektima učenja** (eng. - *learning objects*), digitalizovanim delovima nastavnog sadržaja, podeljenim na manje, samostalne delove koji se mogu kombinovati i iznova koristiti. Objekti učenja su zamišljeni tako da bude omogućena: ponovna upotreba, adaptibilnost (jednom preuzeti objekti učenja se mogu menjati i brzo prerasti u nove, neprednije verzije), opštost (kreatori objekata učenja se trude da ih učine što opštijim kako bi bili što pogodniji za ponovnu upotrebu), rasprostranjenost (kako bi veliki broj korisnika mogao pristupiti objektima učenja u isto vreme), međuoperativnost (nastoje se koristiti tehnički standardi koji omogućavaju razmenu). Termin objekti učenja prihvaćen je u obrazovnoj zajednici od 1994. godine.

Kako bi se osigurala rasprostranjenost i dostupnost objekata učenja formirani su brojni repozitorijumi objekata učenja kojih je, prema podacima sa sajta koji registruje podatke iz svih zemalja (<http://maps.repository66.org/>), do jula 2014. godine, bilo 3045.

Otvoreni obrazovni resursi se kao pojam pojavljuju 2002. godine na jednoj od Unesco konferencija kada su i definisani kao „Otvoren pristup obrazovnim resursima, omogućen putem informaciono-komunikacionih tehnologija, za razmatranje, primenu i prilagođavanje od strane korisnika za nekomercijalne svrhe” (*Forum on the impact of Open Courseware for higher education in developing countries. (2002). Final report, UNESCO. Paris*). Kasnije ih Unesco ponovo definiše ali kao „Nastavni, naučni i istraživački materijali u javnom vlasništvu ili objavljeni u skladu sa licencom o intelektualnom vlasništvu koja dozvoljava besplatnu upotrebu, prilagođavanje i distribuciju” (*2012 Paris OER Declaration. (2012). 2012 World Open Educational Resources (OER) Congress, UNESCO. Paris*). Definicije otvorenih obrazovnih resursa nalazimo i kod drugih organizacija i autora ali ono što je preporučljivo jeste njihovo razumevanje u što širem kontekstu kao skupove digitalno oblikovanih materijala za učenje i nastavu koji su javno i besplatno dostupni za korišćenje i ponovnu upotrebu, objavljenih pod licencom koja sve to omogućava.

Primetan je trend porasta otvorenih obrazovnih resursa i porast broja zaposlenih u obrazovanju koji se bave ovom temom kroz različite projekte. Međutim, primetan je i nedostatak rešenja/kapaciteta kako bi se podržala njihova izrada, obezbedila održivost, osigurao kvalitet i pratili efekti u kontekstu analize obrazovnih postignuća. Trenutni fokus u razvoju otvorenih obrazovnih resursa je u svojoj prvoj fazi, gde je akcenat na kreiranju digitalnih sadržaja i njihovoj dostupnosti dok se naredna faza koja će više biti usmerena na primenu, efekte i otvorenu obrazovnu praksu tek očekuje. Kako je većina OOR razvijena u zemljama sa engleskog govornog područja koji su bazirani na njihovoj kulturi i jeziku, razvoj NaRA predstavlja primer repozitorijuma jedne zemlje u razvoju koja nastoji da na svom jeziku i u skladu sa svojom kulturom učini obrazovne sadržaje široko dostupnim.

3. Onlajn obrazovanje

Izgradnja kvalitetnih otvorenih obrazovnih resursa se može posmatrati šire u kontekstu podrške onlajn obrazovanju ali i obrazovanju uopšte. OOR se mogu ugraditi u mešovito (hibridno) organizovanu nastavu, onlajn kurseve ili masovne otvorene onlajn kurseve. Međutim, i sam OOR može, u odnosu na vrstu sadržaja, posedovati onlajn kurseve i/ili masovne otvorene onlajn kurseve ako je tako osmišljen i strukturiran.

Kako pružanje obrazovnih usluga u situacijama kada su učesnici obrazovnog procesa fizički udaljeni sve više podrazumeva upotrebu medija i tehnologije – odnosno predstavlja realizaciju obrazovanja u onlajn okruženju, otuda je i zabeleženo povećanje interesovanja za elektronsko učenje, onlajn učenje, onlajn kurseve, hibridno učenje, obrazovanje na daljinu i masovne onlajn otvorene kurseve.

Onlajn učenje je pojam kojim se označava učenje organizovano putem interneta. Onlajn okruženje za učenje ili virtuelno okruženje za učenje može da se koristi za obavljanje pojedinih administrativnih poslova vezanih za nastavu, realizaciju određenog dela nastave ili celokupnog nastavnog programa. Elektronsko učenje i digitalno učenje su širi pojmovi od pojma onlajn učenje, jer se oni mogu realizovati i kada računar nema pristup internetu - ono se odvija na računarima koji nisu umreženi ili su samo povezani u lokalnu mrežu (intranet) bez pristupa interneta.

Hibridno (mešovito, distribuirano) organizovana nastava predstavlja kombinovanje tradicionalne nastave i nastave na daljinu i još uvek se smatra najprikladnijim modelom organizovanja nastave na daljinu, pri čemu se traži adekvatan balans između udela rada u učionici i rada uz upotrebu medija i tehnologije.

Onlajn kursevi u potpunosti eliminišu prostor kao faktor koji može da razdvoji učesnike obrazovnog procesa. Sve aktivnosti realizuju se u onlajn okruženju. U fokusu kvalitetnog onlajn kursa je **interakcija** studenata sa sadržajima, sa nastavnikom i ostalim studentima.

Usled evolutivnog razvoja onlajn kurseva 2008. godine su se pojavili masovni otvoreni onlajn kursevi (*Massive Open Online Course* - MOOC) koji predstavljaju specifičan način organizovanja onlajn kurseva i sa njima se još uvek eksperimentiše. Obrazovne ustanove primenjuju različite poslovne modele sa ciljem da takvi kursevi budu deo studijskog programa na osnovu koga će se dobiti diploma i za koje će biti osigurano finansiranje.

Tipičan masovni otvoreni onlajn kurs traje od 4 do 10 nedelja pri čemu su poslednje dve nedelje posvećene izradi završnog rada u određenom formatu koji može biti i video. U proseku student posvećuje od 2 do 6 sati nedeljno za pohađanje kursa a materijali ostaju dostupni i nakon završetka kursa. Kurseve može upisati na desetine hiljada učesnika dok je broj onih koji kurs završe i koji dobiju uverenje (sertifikat) o pohađanju obično daleko manji i broji na stotine, najviše nekoliko hiljada studenata (*Haggard, S., Gore, T., Inkelaar, T.*,

Brown, S., Mills, R., Tait, A., & Angulo, T. (2013). *The Maturing of the MOOC: Literature review of massive open online courses and other forms of online distance learning (BIS research paper number 130)*. London, UK: Department for Business, Innovation and Skills. Retrieved from <http://bit.ly/1VYH043>).

Ovi kursevi predstavljaju inovativni i savremeni oblik otvorenog obrazovanja i onlajn učenja, a oslanjaju se i na inicijative za uspostavljanjem otvorenih obrazovnih resursa.

4. NaRA repozitorijum

Kako koncept otvorenih obrazovnih resursa podrazumeva širok i ne tako jasno razgraničen skup elementata, mapiranje postojećih OOR i izrada novih može biti potpomognuta podelom prema tipu resursa koji se u njemu nalaze u vidu nastavnih sadržaja, alata i modela implementacije. Elementi OOR koji spadaju u nastavne sadržaje su: celokupni kursevi, instrukcioni materijali, sadržaji podeljeni po modulima, objekti učenja, zbirke i časopisi. OOR alati su: softver koji pomaže razvoj, primenu, ponovnu upotrebu i pristup nastavnim sadržajim uključujući pretraživanje i organizaciju sadržaja, sisteme za upravljanje učenjem i sadržajem, alate za razvoj sadržaja i uspostavljanje zajednica učenja. OOR se oslanja na sledeće modele implementacije: dozvole u vezi prava korišćenja intelektualne svojine u cilju promovisanja otvorenog objavljivanja materijala, principi razmene primera dobre prakse i lokalizovanja sadržaja. (OECD - 2007. *Giving Knowledge for Free the emergence of open education resource*. Paris, FR: OECD Publishing).

U okviru repozitorijuma NaRA nalaze se sledeći sadržaji: instrukcioni materijali za nastavnike, informacije o dostupnim programima stručnog usavršavanja za savetodavne službe i nastavnike srednjih stručnih poljoprivrednih škola, nastavni i kursevi koji sadrže elemente elektronskog učenja, onlajn video tutorijali i prateći nastavni materijali.

NaRA alati predstavljaju integraciju dva softverska rešenja DSpace i Moodle. Prema podacima sa (<https://repository66.org>) DSpace je sa 1225 registovanih repozitorijuma najrasprostranjeniji softver koji su akademske, neprofitne i komercijalne organizacije odabrale za izgradnju digitalnih repozitorijuma. Prema informacijama sa (dspace.org) radi se o besplatnom i jednostavnom softveru koji omogućava pristup svim vrstama digitalnog sadržaja uključujući tekst, slike, audio, video materijale i skupove podataka. Koristi ga više

od hiljadu organizacija u svetu kako bi svoje sadržaje učinili dostupnim, lako pretraživim uz mogućnost preuzimanja i ponovnog korišćenja. Softver je nastao kao rezultat podrške konceptu otvorenog deljenja znanja i dugoročnom čuvanju resursa.

Mudl - Moodle (akronim za *Modular Object Oriented Dynamic Learning Environment*) tj. Modularno objektno orijentisano diamičko okruženje za učenje) je besplatna veb aplikacija (otvorenog izvornog koda), tj. sistem za upravljanje učenjem (*Learning Management System*). Moodle sadrži čitav niz funkcionalnosti potrebnih za organizovanje, praćenje i evaluaciju procesa nastave i učenja u onlajn, zaštićenom i objedinjenom okruženju. Postoje verzije za sve važnije operativne sisteme (*Windows, Linux, OS X*). Samoju veb aplikaciji može se pristupiti sa bilo kog računara korišćenjem standarnih veb čitača (*Firefox, Safari, Opera, Chrome, Internet Explorer* itd.), Takođe, zahvaljujući grafičkim temama sa tzv. prilagodljivim dizajnom u novijim verzijama, Mudlu se može pristupiti i sa prenosivih uređaja, tableta i “pametnih” telefona (razvijena je i posebna aplikacija, *Moodle Mobile*, za pristup sa prenosivih uređaja). Moguće je koristiti ga i u okviru usluge u oblaku (za više informacija posetite <https://moodle.com/cloud/>).

Iako je prvenstveno namenjen obrazovnoj zajednici (školama i fakultetima), Mudl koriste i brojne druge institucije za različite obrazovne namene (kompanije, neprofitne organizacije i udruženja građana). Važno je napomenuti da su njegov dizajn i razvoj vođeni idejama pedagogije socio-konstruktivizma.

Tokom izgradnje NaRA repozitorijuma primenjivani su sledeći modeli implementacije: kriterijumi i procedure za osiguranje kvaliteta izrade kurseva (uključujući i hibridne i onlajn kurseve), procedure za objavljivanje sadržaja u repozitorijumu, opšta pravila i procedure vezane za prava intelektualne svojine, konkretno autorskih prava autora kurseva koje je definisao Savetodavni odbor NaRA, odluke Uređivačkog odbora, glavnog urednika i urednika po oblastima - kuratora, opšte uputstvo autorima kojim se propisuju obavezni elementi koje određeni sadržaj mora da ima i ispunjava da bi se mogao uvrstiti u NaRA, procedure o unošenju meta podataka (opisnih informacija o resursima) koji unapređuju rezultate pretrage.

4.1. Osnovne funkcionalnosti softverskih rešenja koja se nalaze

u pozadini NaRA repozitorijuma

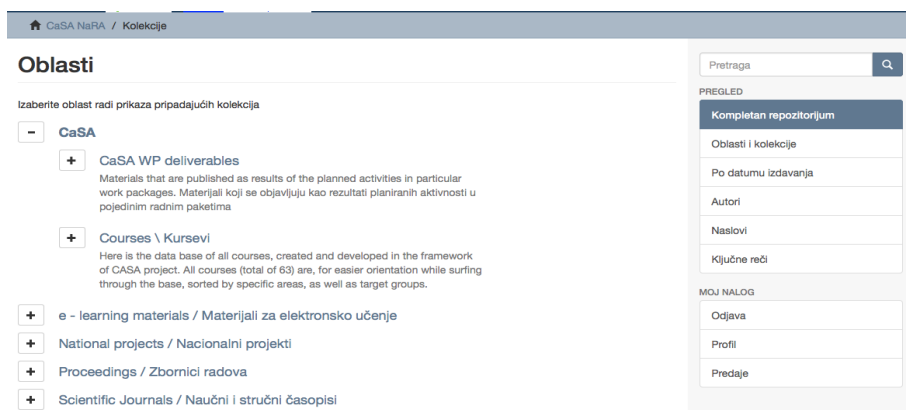
Sadržaj u repozitorijumu, podržan softverskim paketom Dspace, organizovan je u oblasti (eng. *Community*) koje se granaju na kolekcije (eng. *Collections*). Korisnici mogu pristupiti stranicama na kojima se nalaze pojedinačni dokumenti sa meta-podacima i datoteke za preuzimanje.

Iako se DSpace prevashodno koristi kao repozitorijum tekstualnih materijala u njega se može pohraniti i veliki broj različitih tipova multimedijalnih datoteka (slike, sheme, grafikoni, prezentacije, fleš animacija, video i audio zapisi itd). Mnogi ga koriste i za smeštanje multimedijalnih materijala, podataka i objekata učenja.

4.2 Organizacija NaRA repozitorijuma

NaRa repozitorijum koji se nalazi na adresi <https://arhiva.nara.ac.rs/?locale-attribute=sr> i organizovan je u **pet glavnih oblasti**:

- CaSA
- e - learning materials / Materijali za elektronsko učenje
- National projects / Nacionalni projekti
- Proceedings / Zbornici radova
- Scientific Journals / Naučni i stručni časopisi.

The screenshot shows the 'Oblasti' (Communities) page of the NaRA repository. The page title is 'Oblasti' and the breadcrumb is 'CaSA NaRA / Kolekcija'. Below the title, there is a section 'Izaberite oblast radi prikaza pripadajućih kolekcija' (Select a community for displaying related collections). Under this section, there are five expandable categories, each with a plus sign icon and a brief description:

- CaSA**: CaSA WP deliverables. Materials that are published as results of the planned activities in particular work packages. Materijali koji se objavljuju kao rezultati planiranih aktivnosti u pojedinim radnim paketima.
- Courses \ Kursevi**: Here is the data base of all courses, created and developed in the framework of CaSA project. All courses (total of 63) are, for easier orientation while surfing through the base, sorted by specific areas, as well as target groups.
- e - learning materials / Materijali za elektronsko učenje**
- National projects / Nacionalni projekti**
- Proceedings / Zbornici radova**
- Scientific Journals / Naučni i stručni časopisi**

On the right side of the page, there is a search bar labeled 'Pretraga' and a sidebar with navigation options:

- PREGLED**: Kompletan repozitorijum, Oblasti i kolekcije, Po datumu izdavanja, Autori, Naslovi, Ključne reči.
- MOJ NALOG**: Odjava, Profil, Predaje.

Svaka od pet glavni **oblasti** je organizovana u manji ili veći broj podoblasti, koje se dalje granaju na svoje podoblasti sa **kolekcijama** dokumenata (slično organizaciji datoteka na

čvrstom disku vašeg računara na direktorijume i poddirektorijum). Tako se, na primer, u okviru prve oblasti, **CaSA**, nalaze materijali koji su nastali kao rezultati planiranih aktivnosti u pojedinim radnim paketima projekta, u okviru dve kolekcije [Rezultati](#) i [Kursevi](#).

CaSA NaRa / Kolekcije

Oblasti

Izaberite oblast radi prikaza pripadajućih kolekcija

- CaSA
  - + CaSA WP deliverables
Materials that are published as results of the planned activities in particular work packages. Materijali koji se objavljuju kao rezultati planiranih aktivnosti u pojedinim radnim paketima
- Courses \ Kursevi
Here is the data base of all courses, created and developed in the framework of CAsA project. All courses (total of 63) are, for easier orientation while surfing through the base, sorted by specific areas, as well as target groups.
  - + Agricultural Extension Service / Poljoprivredne savetodavne stručne službe
  - + Agricultural Middle Schools / Srednje poljoprivredne škole

Pretraga

PREGLED

- Kompletan repozitorijum
- Oblasti i kolekcije
- Po datumu izdavanja
- Autori
- Naslovi
- Ključne reči

MOJ NALOG

- Odjava
- Profil
- Predaje

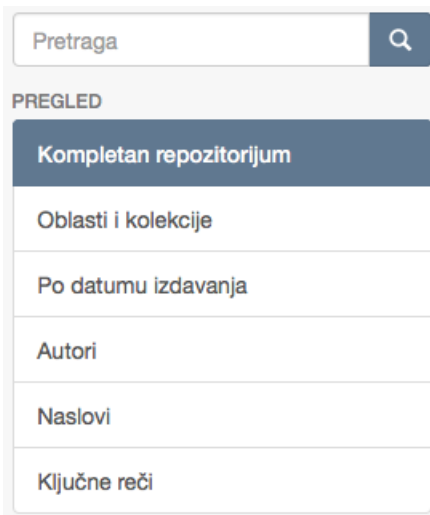
Unutar kolekcije [Kursevi](#) nalazi se baza svih kurseva, kreiranih i razvijenih u okviru projekta. Svi kursevi (trenutno ih ima 78) su, radi lakšeg snalaženja pri kretanju kroz repozitorijum, razvrstani po matičnim oblastima i ciljnim grupama kojima su namenjeni pa se granaju u podoblasti za [Poljoprivredne savetodavne stručne službe](#) i [Srednje poljoprivredne škole](#), gde se nalaze opisi razvijenih kurseva za potrebe navedenih korisnika. Pored naziva i opisa kursa, detaljno su navedeni i sadržaj i ciljevi svakog kursa, kao i aktivnosti planirane za realizaciju kursa. U pogledu realizacije, najveći broj opisanih kurseva u repozitorijumu pripada hibridnom modelu, gde se jedan deo aktivnosti realizuje u tradicionalnom okruženju (učionica, vežbaonica, laboratorija itd) dok se drugi odvija u onlajn okruženju (uz pomoć Mudl platforme).

Digitalni obrazovni sadržaji razvijeni za kurseve u onlajn okruženju indeksirani su i mogu se pretraživati unutar druge glavne oblasti NaRa repozitorijuma - [Materijali za elektronsko učenje](#), koja je podeljena na šest kolekcija koje nose nazive univerziteta odnosno institucija, unutar kojih su onlajn kursevi i razvijeni. Pored naziva kursa, imena autora i ključnih reči, dat je i direktan link kursa na Mudl platformi odgovarajuće kolekcije tj. fakultet (univerziteta).

Napomena! Da biste direktno pristupili sadržaju samih onlajn kurseva potrebno je da na lokalnoj instalaciji Mudla institucije (fakulteta), korisnik ima otvoren nalog.

4.3. Pretraživanje NaRA repozitorijuma

Pretraživanje NaRA repozitorijuma je moguće na više načina, tako što se ne pretražuju samo

The screenshot shows a search interface. At the top is a search bar with the text "Pretraga" and a magnifying glass icon. Below the search bar is a menu titled "PREGLED" (View). The menu has several options: "Kompletan repozitorijum" (highlighted in dark blue), "Oblasti i kolekcije", "Po datumu izdavanja", "Autori", "Naslovi", and "Ključne reči".

meta-podaci koji su uneseni prilikom kreiranja odrednica, već je i sam sadržaj indeksiran i i moguće ga je pretražiti. To omogućava registrovanim korisnicima NaRA-e da traže i one ključne reči koje se ne nalaze u opisu meta-podataka. Takođe, omogućena je pretraga po oblastima/kolekcijama, naslovima resursa, autorima, kao i po datumu objavljivanja sadržaja i ključnim rečima. Pretraživanje se može započeti već na naslovnoj stranici repozitorijuma tako što se na desnoj strani u polju **"Pretraga"**, koji se nalazi odmah iznad menija **"Pregled"**, unosi traženi pojam (ključna reč).

DSpace dozvoljava istovremenu pretragu više

ključnih reči - potrebno je samo koristiti tzv. Bulove operatore (AND, OR, NOT itd). Na taj način se pretraga sužava i dobijaju se precizniji rezultati. Tako, na primer, ukoliko želite da pronađete sve odrednice koje sadrže ključnu reč "vinova loza" stranica za pretragu će prikazati ukupno 8 odrednica, koliko ih trenutno ima u repozitorijumu. Ako, pak, želite da pronađete sve odrednice koje sadrže termine "vinova loza" i "virus", potrebno je da između ova dva termina umetnete Bulov operator AND (operatori se uvek unose velikim slovima!). Na ovaj način, pretraga će kao rezultat dati samo jednu odrednicu. Naravno, moguće je istovremeno pretraživati veći broj ključnih reči i koristiti više Bulovih operadora.

Drugi način da korisnik repozitorijuma suzi pretragu jeste da izabere jedan od ponuđenih kriterijuma (stavki) za pretraživanje, koji se nalazi u meniju **"Pregled"** smeštenom na desnoj strani ekrana. Tako, ako se u meniju klikne na stavku (link) **"Autori"** pojavice se prva stranica **"Prikazano od autora"**, sa spiskom svih autora čije prezime počinje slovom A.

DSpace
CaSA
Supported by the
European Union
Opisni
Miroslav Bajčetić

CaSA NaRA / Prikazano od autora

Prikazano od autora

0-9 A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z

ili unesite prvih nekoliko slova:

Prikaz rezultata 1-20 od 2979

Ime autora

Abbas, Hassan [1]
 Abd El-Wahed, Maysa Said [1]
 Abdollahtabar, Yaser [1]
 Abol-Munafi, A.B. [1]
 Abollina, Alvars [2]
 Aborigiba, Mustafa [1]
 Acanski, M [2]
 Acanski, Marijana [1]
 Acar, Umri [3]
 Acimovic, Srdjan [2]
 Adamek, Zdenek [4]
 Adamovic, Dusan [2]
 Adamovic, I [1]
 Adamovic, Lana [1]
 Adamovic, Milan [2]
 Adamovich, B. [1]
 Adejumo, B.A. [1]
 Adriaens, D [1]
 Adrovic, A [1]
 Adrovic, Avdul [5]

DSpace software copyright © 2002-2013 Duraspace
 O CaSA NaRA servisu | Pobjavite zapažanja

Theme by
 @MIRE

U zaglavlju stranice nalazi se slova abecede, dok se na njenom dnu u desnom, odnosno, levom uglu nalaze strelice za navigaciju, koje omogućavaju da se pregledaju sve stranice sa prezimenima autora koji počinju izabranim slovom. Trenutno je u repozitorijumu indeksirano skoro tri hiljade autora. U zaglavlju ove stranice, takođe postoji polje za pretragu autora, koje je potpuno nezavisno od prethodnog već opisanog polja za globalnu pretragu repozitorijuma. Ovo polje isključivo služi za pretragu autora, i ponekad je dovoljno da korisnik unese samo prvih nekoliko slova prezimena autora čije sadržaje želi da pronađe.

Na sličan način, prethodno opisan za stavku **Autori**, repozitorijum se može pretraživati i po ostalim kriterijumima (stavkama) koji se nalaze u meniju **Pregled**.

5. Vodič kroz NaRA-u za pojedine korisnike

5.1. Univerzitetski nastavnik (saradnik)/istraživač

Imajući u vidu različite uloge nastavnika i saradnika u visokoškolskom okruženju (nastavnik, istraživač, mentor...), NaRA repozitorijum za njih ima višestruki značaj, pošto u njemu mogu naći kako obrazovne sadržaje namenjene nastavi tako i one sadržaje koji su od važnosti za njihov naučno-istraživači rad.

Kada se govori o obrazovnoj/nastavničkoj ulozi, u kolekciji **Kursevi** univerzitetski nastavnici mogu naći veći broj kurseva sa njihovim detaljnim opisom, sadržajem, ciljevima i aktivnostima. Iako su ovi kursevi prvenstveno namenjeni poljoprivrednim savetodavnim stručnim službama i nastavnicima u srednjim poljoprivrednim školama, oni mogu poslužiti nastavnicima kao primeri dobre prakse, kako se može osmisliti i koncipirati kurs baziran na principima aktivnog učenja. Pored toga, moguće je postojeće kurseve prilagoditi svojim potrebama i uslovima rada. U kolekciji **Materijali za elektronsko učenje**, koja, kao što je to već napomenuto, predstavlja katalog kurseva za učenje u onlajn okruženju, univerzitetski nastavnici i saradnici mogu naći linkove ka onlajn (hibridnim) kursevima koje su razvili nastavnici pet univerziteta, učesnika projekta, kao i saradnici Instituta za primenu nauke u poljoprivredi. Onlajn kursevi su postavljeni na lokalnim instalacijama Mudla navedenih institucija. Kao što je već ranije rečeno, za pristup navedenim kursevima potrebno je otvoriti zasebne naloge lokalnoj instanci Mudl platforme institucije (fakulteta).

Napomena! Alternativno, možete stupiti u kontakt sa administratorima (koji održavaju konkretnu instalaciju) i/ili autorima kurseva i zamoliti ih za rezervnu kopiju kursa koji želite. Da biste mogli da koristite dobijene rezervne kopije potrebno je da na serverima koje koristi vaša institucija instalirate Mudl. Za sve dodatne informacije o korišćenju Mudl platforme možete pogledati sajt Moodle Mreže Srbije (mms.edu.rs), ili se obratiti na info@mms.edu.rs

Drugi deo NaRA-e, koji može biti od velike koristi univerzitetskim nastavnicima i saradnicima odnosi se na naučno-istraživačke odrednice u repozitorijuma. One su organizovani u tri oblasti, [Nacionalni projekti](#), [Zbornici radova](#) i [Naučni i stručni časopisi](#). Sami nazivi oblasti su više nego deskriptivni, tako da omogućavaju jednostavnu

pretragu i navigaciju po repozitorijumu.

U okviru oblasti **Zbornici radova** nalazi se osam kolekcija radova, objavljenih i prezentovanih na isto toliko međunarodnih konferencija koje su održane u Srbiji u periodu od 2014. do 2016. godine. Svi radovi u ovim kolekcijama nalaze se u .pdf formatu i mogu se slobodno preuzeti.

Oblast **Naučni i stručni časopisi** sadrži kolekcije četiri časopisa sa kompletnim sadržajem radova publikovanih u prethodnom periodu:

- Agricultural Engineering (svi brojevi objavljeni od 2005. do 2016. godine)
- Journal Of Agricultural Sciences (2000 - 2016)
- Pesticides And Phytomedicine (2006-2015)
- Contemporary Agriculture (2012-2015)

Svaki rad je u repozitorijumu predstavljen stranicom koja sadrži imena autora, ključne reči, apstrakt na engleskom i srpskom jeziku, kao i direktan link za preuzimanje kompletnog rada u pdf. formatu.

- Scientific Journals / Naučni i stručni časopisi
  - + Scientific Journal "AGRICULTURAL ENGINEERING"
www.jageng.agrif.bg.ac.rs ISSN 0554-5587 (Print) / ISSN 2406-1123 (Online)
  - + Scientific Journal "JOURNAL OF AGRICULTURAL SCIENCES"
http://joss.agrif.bg.ac.rs/ ISSN 1450-8109
  - + Scientific Journal "PESTICIDES AND PHYTOMEDICINE"
http://www.pesting.org.rs/izdavacka-delatnost/casopis-pesticides-and-phytomedicine.php
  - The Serbian Journal of Agricultural Sciences
"CONTEMPORARY AGRICULTURE"
http://www.contagri.info/ ISSN: 0350-1205 UDC: 63(497.1)(051)-"540.2"
    - + 2012. Vol. 61
    - + 2013. Vol. 62
    - + 2014. Vol. 63
    - + 2015. Vol. 64

5.2. Nastavnik u srednjoj stručnoj školi

Nastavnicima srednjih škola primarno je namenjen deo repozitorijuma koji se nalazi u okviru podoblasti [Srednje poljoprivredne škole](#) (NaRA / CaSA / Kursevi / Srednje poljoprivredne škole). U okviru nje se trenutno nalazi 6 kolekcija sa ukupno 48 kurseva:

- Poljoprivredna tehnika (sadrži 3 kursa)
- Agroekonomija (7 kurseva)
- Prehrambena tehnologija (13 kurseva)
- Stočarstvo i veterina (9 kurseva)
- Biljna proizvodnja i zaštita bilja (11 kurseva)
- Zemljište (5 kurseva)

Svaki od kurseva predstavljen je u repozitorijumu stranicom na kojoj se pored imena autora kursa, ključnih reči, meta-podataka nalazi i .pdf dokument koji sadrži, opis i sadržaj kursa, ciljeve, aktivnosti i prateće materijale. Ovaj dokument se može preuzeti i odštampati.

Building Capacity of Serbian Agricultural Education to Link with Society		Igrađnja kapaciteta srpskog obrazovanja radi povezivanja sa društvom	
 		 	
Coordinator: University of Belgrade Faculty of Agriculture		Coordinator: University of Belgrade Faculty of Agriculture	
OBRAZAC ZA REGISTRACIJU KURSA			
Nastavnik	Dalibor Stojanović		
Univerzitet	Državni Univerzitet u Novom Pazaru		
Kurs	Biološki aspekti plodnosti zemljišta		
Grupa	Srednje poljoprivredne škole		
Tip	metodni		
Trajanje	1 dan – 8 časova		
Opis	Zemljište odnosno pedosfera, predstavlja jedan od najagrotičnijih, najbogatijih i najopornijih obnovljivih životnih medijuma čija je funkcija konstantnom prirastom stanovništva na planeti potreba za kvalitetnom hranom progresivno rastu, pa se kao glavna pretnja kvalitetu zemljišta često navodi konvencionalna poljoprivreda i urbanizacija. Proizvodnja većine prehrambenih namirnica neaktivno je vezana za obradive površine i za karakteristiku svojstvenu samo zemljištu - plodnost. Plodnost, pored fizičkih i hemijskih odlika zemljišta, zavisi najviše od biogene komponente sistema, odnosno od kvalitativnog i kvantitativnog sastava pedobionata. Osnovni cilj ovog kursa je da se poljarnici, uz primenu metoda aktivnog učenja, odnosno aktivne nastave, obnove i prošire znanje o karakteristikama i mogućnostima unapređenja plodnosti zemljišta, procesom pedogeneze, osnovnim grupama pedobionata, kao i sa problemima degradacije i praktičnim aspektima razlike zemljišta. Posledna pažnja u okviru kursa biće usmerena na razlike između konvencionalne i upotrebe zemljišta u organskoj poljoprivredi.		
Sadržaj	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pedogeneza; osnovni pedogenetski procesi; zemljišni horizonti 2. Fizičke i hemijske karakteristike zemljišta; zemljišni koloidi 3. Pedobionti; podjela ekološke odlike zemljišnih organizama 4. Ispajavanje pedobionata iz supstrata i njihova analiza 5. Konvencionalna / organska poljoprivreda – razlike u obradi i tretmanu zemljišta 		
Ciljevi	<ol style="list-style-type: none"> 1. Oblasnjavanje, probiranje i sistematsizacija osnovnih znanja o pedosferi, sa posebnim osvrtom na biogenu komponentu 2. Osposobljavanje učesnika za samostalnu analizu kvaliteta zemljišta na osnovu kvantitativnih i kvalitativnih odlika pedofaune 3. Demonstracija sistema aktivne nastave u nastavnom procesu na primeru biologije zemljišta 4. Demonstracija sistema e-učenja u nastavnom procesu preko Moodle portala 		
Aktivnosti	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kratak uvod o predmetu kursa – uvodna reč predavača, instrukcije o toku kursa, 		
544072-TEMPUS-1-2013-1-RS-TEMPUS-BMHES (2013 – 4004 / 001 - 001)		544072-TEMPUS-1-2013-1-RS-TEMPUS-BMHES (2013 – 4004 / 001 - 001)	

Za pojedine kurseve, koji imaju i onlajn komponentu, dat je i link za direktan pristup onlajn sadržajima (primer kursa "Biološki aspekti plodnosti zemljišta", Dalibora Stojanovića sa DUNP Novi Pazar - <http://eskola.np.ac.rs/moodle/course/view.php?id=787>)

Biološki aspekti zaštite zemljišta Trenutno pristupate kao gost ([Prijava](#))

DUNP ► BAZZ

Aktivnosti

- Forumi
- Resursi
- Testovi

Pretraga foruma

Daje

Napredno pretraživanje

Administracija

Upiši me na ovaj kurs

Kategorije kurseva

- Računarska tehnika
- Audio i video tehnologije
- Gradvinarstvo
- Arhitektura
- Tehnologija
- Poljoprivredna proizvodnja

Pregled teme

Obaveštenja

- Pedogeneza
  - Pedogeneza
  - Pedogeneza
  - Pedogeneza
- Tipovi zemljišta
  - Tipovi zemljišta
  - Tipovi zemljišta
  - Tipovi zemljišta
- Pedobionti
  - Pedobionti
  - Pedobionti
  - Ključ za determinaciju pedofaune

Najnovije vesti

31. Aug, 12:29
Dalibor Stojanović
Diskusija još...

31. Aug, 12:28
Dalibor Stojanović
Preporučeni linkovi još...

31. Aug, 12:27
Dalibor Stojanović
Preporučena literatura još...
Starije teme ...

Predstojeći događaji

Nema predstojećih događaja

[Idi na kalendar...](#)

Nedavne aktivnosti

Napomena: za onlajn (hibridne) kurseve koji ne dozvoljavaju direktan pristup, potrebno je postupiti onako kako je ranije to već opisano.

5.3. Poljoprivredni savetodavac (savetodavac PSSS)

Glavni deo NaRA repozitorijuma koji namenjen poljoprivrednim savetodacima nalazi u drugoj podoblasti oblasti Kursevi - [Poljoprivredne savetodavne stručne službe](#). (NaRA / CaSA / Kursevi / Poljoprivredne savetodavne stručne službe). I ona je, kao i podoblast za nastavnike, podeljena na šest kolekcija sa ukupno 30 kurseva:

- Poljoprivredna tehnika (trenutno sa 2 kursa)
- Agroekonomija (5 kurseva)
- Prehrambena tehnologija (4 kursa)
- Stočarstvo i veterina (10 kurseva)
- Biljna proizvodnja i zaštita bilja (9 kurseva)
- Zemljište (trenutno bez kurseva)

Kursevi su koncipirani na sličan način, kao prethodno opisani kursevi namenjeni nastavnicima srednjih poljoprivrednih škola. Pored kurseva, NaRA poljoprivrednim savetodavcima pruža mogućnost da, prateći kolekcije sa stručnim i naučnim radovima, kontinuirano usavršavaju svoja znanja u oblastima za koje su specijalizovani.

5.4. Ostali korisnici

Iako je NaRA repozitorijum prvenstveno namenjen prethodno navedenim kategorijama korisnika, on može biti značajan izvor informacija i drugim korisnicima, kao što su učenici srednjih poljoprivrednih škola, studenti poljoprivrednih i srodnih fakulteta, a takođe i poljoprivredni proizvođači.

Učenici i studenti su, s jedne strane, posredni korisnici repozitorijuma jer njihovi predavači u izvođenju nastave mogu da koriste kurseve koji se nalaze u NaRA-i. S druge strane, učenici i studenti mogu koristiti kolekcije sa stručnim i naučnim radovima, pri izradi svojih seminarских i drugih radova, kao i da prate najnovija dostignuća iz onih oblasti koje ih najviše zanimaju.

Napomena!

Skrećemo pažnju svim korisnicima NaRA i ovog „Vodiča“, da je on četvrti deo serije **CaSA bukleti**, koju čine bukleti nastali u okviru CaSA projekta:

CaSA buklet 1: „Govorite li aktivno učenje? Rečnik nastave orijentisane na učenje“

Casa buklet 2: „Zadaci u nastavi: kako da vaši učenici/studenti bolje napreduju u učenju“

CaSA buklet 3: „Izazovi mentorstva“.

Različitim vrstama korisnika mogu biti zanimljivi ovi naučni tekstovi koji su pisani popularno da bi jasno i sažeto preneli ključne poruke oko tih važnih obrazovnih pitanja, kao što su savremena koncepcija nastave/učenja, razumevanje uloge zadataka u efikasnoj nastavi i pomoći da se naprave dobri zadaci, ili ukazivanje na važnost obuke za ulogu mentora koja se previđa u obrazovnoj politici. Iako su ovo teme koje će najviše zanimati kolege u obrazovanju, ovi bukleti su veoma korisni za sve koji su u prilici da prenose znanja drugima u različitim formalnim i neformalnim vidovima. Na primer, mogu ih koristiti savetnici u poljoprivredi koji treba da obučavaju farmere novim znanjima i da sa njima konstruktivno komuniciraju, ili su mentori mlađim kolegama u poslu. Ili, na primer, ovaj **CaSA** buklet 4: „Vodič za korišćenje Nacionalnog repozitorijuma poljoprivrednog obrazovanja (NaRA)“ je zgodna mini-obuka za kretanje kroz jedan obrazovni sajt, ali i sažet vodič za snalaženje u šumi novih informaciono-komunikacionih termina i pojmova.

Deleted: Casa

Deleted: Casa

Deleted: Casa

Deleted: Casa

Pored [CaSA](#) bukleta, obratite pažnju da se na NaRA sajtu nalaze i **snimci časova** na Poljoprivrednom fakultetu, koji su koncipirani u duhu aktivnog učenja (v. [CaSA](#) buklet 1). U svom obilasku NaRA sajta možete prvo krenuti od njih, čak i ako ne radite u školi ili na fakultetu, gde oni mogu poslužiti kao važna potpora u procesu popravljanja kvaliteta nastave/učenja. Ovi časovi mogu vas uvući u neke od aktuelnih tema u poljoprivredi (poput genetski modifikovanih organizama), u uzbudljivu priču o donošenju odluka u situacijama gde se ukrštaju različiti interesi i različite vrednosti (stručne, novčane, duhovne, zdravstvene, patriotske, internacionalne, globalne, lokalne, partijske, građanske, verske, kulturne, itd), gde nema jednog tačnog odgovora, gde se odluka ne može doneti samo iz „kože“ stručnjaka, jer su u pitanju naučne teme koje su relevantne za svakog građanina i oni, iako laici, moraju se pitati pri njihovom rešavanju. Ovi časovi mogu vas inspirisati i zainteresovati za nove oblasti poljoprivrede i pokrenuti na nove aktivnosti, bilo kao stručnjaka ili kao građanina. U tome vam, opet, mogu prvu pomoć pružiti bogati sadržaji NaRA repozitorijuma. Dobrodošli u svet NaRA!

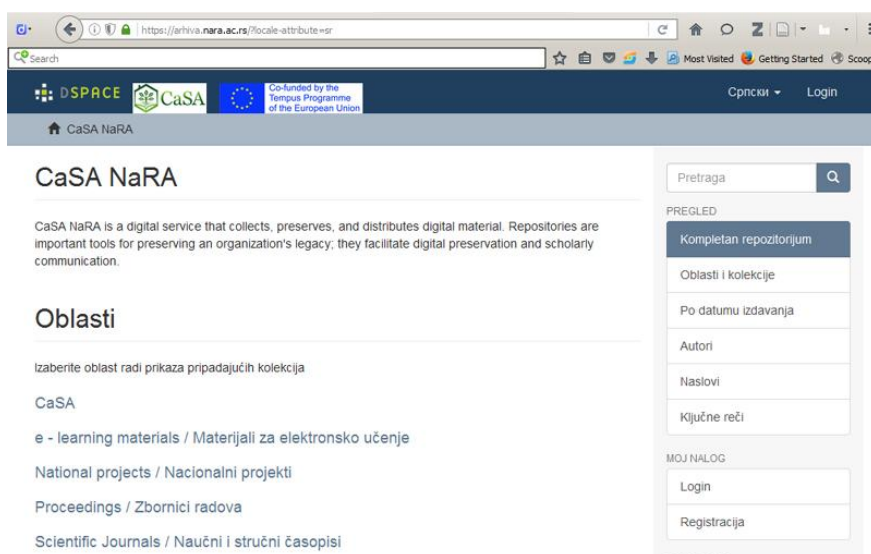
Deleted: Casa

Deleted: Casa

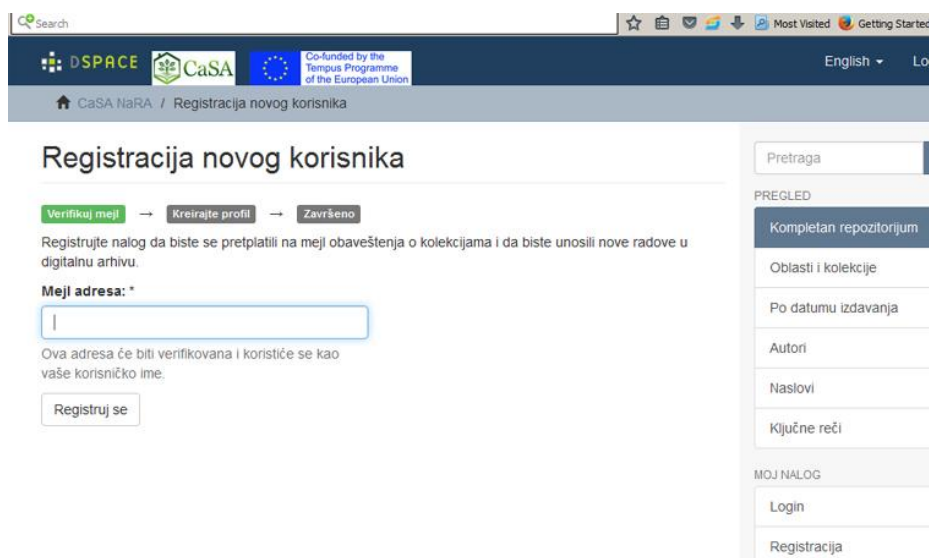
6. Prilozi

6.1. Uputstvo za otvaranje naloga na NaRa repozitorijumu

Iako je NaRa repozitorijum dostupan svim korisnicima interneta, poželjno je registrovati se i otvoriti nalog.

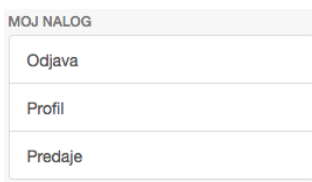

Procedura za otvaranje naloga je vrlo jednostavna. U bloku “**Moj nalog**”, koji se nalazi uz desnu ivicu ekrana kliknite na polje “**Registracija**”. Otvoriće vam se sledeća stranica:

Potrebno je da u polje “**Mejl adresa**” unesete svoju e-adresu (ovo će biti vaše **korisničko ime** za pristup NaRa repozitorijumu). Nakon što kliknete na dugme “**Registruj se**” na vašu e-adresu biće prosleđena poruka u kojoj se nalazi link za potvrdu naloga. Klikom na taj link u veb čitaču će vam se otvoriti nova stranica na kojoj ćete dva puta uneti svoju **lozinku**.

6.1. Korisnički profil i pretplata na sadržaje

Registrovanim korisnicima na raspolaganju je nekoliko dodatnih opcija koje nisu dostupne neregistrovanim korisnicima. Nakon registracije, na naslovnoj stanici se pojavljuje novi blok / meni **Moj nalog**. Klikom na drugu stavku u tom meniju - **Profil**, dolazi se na stranicu sa profilom korisnika. Na njoj korisnik može da izmeni svoje podatke (telefon, preferirani jezik itd), kao i da promeni lozinku. Ipak, ono što je na ovoj stranici najkorisnije jeste mogućnost da se korisnik pretplati na pojedine sadržaje repozitorijuma tj. da na svoju e-adresu redovno dobija informacije o novoobjavljenim sadržajima. Na ovaj način korisnik redovno može biti u toku sa najnovijim sadržajima repozitorijuma bez potrebe da to stalno proverava na samom sajtu.

Pretplate

Možete se pretplatiti na kolekcije da biste dobijali dnevna mejl obaveštenja o novim unešenim radovima. Možete se pretplatiti na neograničen broj kolekcija. Umesto mejl obaveštenja, možete pratiti i RSS tok koji je dostupan za sve kolekcije.

Mejl pretplate:

(Izaberite kolekciju)

(Izaberite kolekciju)

- CaSA > CaSA WP deliverables > WP 3 - Improvement of competences of university teachers
- CaSA > CaSA WP deliverables > WP 4 - Modernization of teaching contents Activity
- CaSA > CaSA WP deliverables > WP 4. Modernization of teaching contents Activity
- CaSA > CaSA WP deliverables > WP 7. Pilot implementation of vocational courses
- CaSA > Courses \ Kursevi > Agricultural Extension Service / Poljoprivredne savetodavne stručne službe > Agricultural Engineering / Poljoprivredna tehnika
- CaSA > Courses \ Kursevi > Agricultural Extension Service / Poljoprivredne savetodavne stručne službe > Agroecology / Agroekonomija
- CaSA > Courses \ Kursevi > Agricultural Extension Service / Poljoprivredne savetodavne stručne službe > Food technology / Prehrambena tehnologija
- CaSA > Courses \ Kursevi > Agricultural Extension Service / Poljoprivredne savetodavne stručne službe > Livestock production and Veterinary medicine / Stočarstvo i veterina
- CaSA > Courses \ Kursevi > Agricultural Extension Service / Poljoprivredne savetodavne stručne službe > Plant production and protection / Biljna proizvodnja i zaštita bilja
- CaSA > Courses \ Kursevi > Agricultural Extension Service / Poljoprivredne savetodavne stručne službe > Soil Menagment / Zemljište
- CaSA > Courses \ Kursevi > Agricultural Middle Schools / Srednje poljoprivredne škole > Agricultural Engineering / Poljoprivredna tehnika
- CaSA > Courses \ Kursevi > Agricultural Middle Schools / Srednje poljoprivredne škole > Agroecology / Agroekonomija
- CaSA > Courses \ Kursevi > Agricultural Middle Schools / Srednje poljoprivredne škole > Food technology / Prehrambena tehnologija
- CaSA > Courses \ Kursevi > Agricultural Middle Schools / Srednje poljoprivredne škole > Livestock production and Veterinary medicine / Stočarstvo i veterina
- CaSA > Courses \ Kursevi > Agricultural Middle Schools / Srednje poljoprivredne škole > Plant production and protection / Biljna proizvodnja i zaštita bilja
- CaSA > Courses \ Kursevi > Agricultural Middle Schools / Srednje poljoprivredne škole > Soil Menagment / Zemljište
- National projects / Nacionalni projekti > Unapređenje organske poljoprivredne proizvodnje u zapadnoj Srbiji putem edukacije poljoprivrednih proizvođača
- National projects / Nacionalni projekti > Unapređenje robne proizvodnje u stočarstvu
- Proceedings / Zbornici radova > 19. Savetovanje o biotehnologiji sa međunarodnim učešćem, Čačak, 07.- 08. 03. 2014.

Moguće je pretplati se na veći broj kolekcija tj. na sve one za koje je korisnik zainteresovan. Potrebno je samo, zasebno dodati svaku od kolekcija na spisak za pretplatu.

6.3. RSS izvori informacija

Drugi način za redovno praćenje novih sadržaja u NaRA repozitorijum jeste korišćenje tzv.

RSS (*Rich Site Summary/Really Simple Syndication*) **veb servisa** koji omogućava

prikupljanje informacija o novim sadržajima na sajtu i prosleđivanje istih zainteresovanim korisnicima (za više informacija o RSS veb servisu pogledati na <https://sr.wikipedia.org/wiki/RSS>). Blok koji omogućava korišćenje RSS izvora informacija smešten je u donjem desnom uglu na svim stranicama repozitorijuma sa oblastima, podoblastima i kolekcijama dokumenata.

RSS TOK

- RSS 1.0
- RSS 2.0
- Atom

Napomena: RSS fidovi su dostupni i neregistrovanim korisnicima. Za praćenje fidova mogu se koristiti aplikacije za e-poštu (Outlook, Thunderbird), veb aplikacije za e-poštu poput Gmail, Yahoo itd. (uputstvo za Gmail možete naći na adresi <http://andrewcgregory.com/blog/2014/10/31/how-to-use-gmail-as-a-rss-reader>, a za Yahoo na <https://help.yahoo.com/kb/SLN4558.html>). Ipak toplo vam preporučujemo da za praćenje fidova koristite specijalizovani besplatni veb servis Feedly koji je isključivo služi kao tzv. RSS čitač (RSS Reader). Naćićete ga na adresi: <http://feedly.com>